

Argument

Bèsties, bèsties, bèsties... és un llibre compost per vuit contes breus protagonitzats per animals que viuen situacions divertides i emocionants. A través de les històries del llibre es poden treballar a l'aula diferents temes i tractar valors importants com l'amistat, el respecte, la diferència, l'esforç, etc.

Es tracta de narracions que traspuen sensibilitat en totes les pàgines i que molt sovint van acompanyades d'un to humorístic que fa que els nens i les nenes s'identifiquin ben aviat amb els protagonistes de les narracions i s'impliquin en les històries.

Temàtica

La natura

L'acceptació d'un mateix

El desenvolupament de la personalitat

El treball en equip

L'esforç per aconseguir allò que es desitja

El pas de la infància a la vida adulta

El reconeixement de les diferències

L'enyorança

La riquesa dialectal

Els trets culturals propis

Bèsties, bèsties, bèsties...

Personatges

Cadascun dels vuit contes està protagonitzat per animals que viuen, pateixen i senten com ho poden fer les persones. Són personatges com la Tacada, la vaca que troba una manera enginyosa d'acabar amb el mal de cap –i de retruc amb les esquelles–; l'òliba i el gall, animals que s'estimen i lluiten pel seu amor malgrat les diferències que els separen; el cérvol, que fa un esforç enorme per anar a buscar la primavera i fer renéixer la vida al bosc; els animals de la selva, que aprenen a reconèixer els seus defectes i a acceptar-se tal com són; la tortuga, la granota, la sargantana i la salamandra, que procedeixen de diferents territoris de parla catalana i empen la varietat dialectal pròpia, etc.

Valors

Respecte per la natura

Acceptació d'un mateix i dels altres

Amistat

Reconeixement i acceptació de les diferències

Treball i esforç

Ajuda, responsabilitat, solidaritat

Biografia de l'autor

→ Enric Larreula

Enric Larreula (Barcelona, 1941) és un dels autors més prolífics de la literatura catalana per a infants. Es va llicenciar en Filologia Catalana a la Universitat de Barcelona l'any 1983 i va treballar com a professor a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Ha guanyat nombrosos premis literaris, entre aquests el premi Crítica Serra d'Or, el Pere Quart d'humor i sàtira i el Premi d'Honor Jaume I.

A Baula ha publicat *El gripau vermell* (ADR, 29), *Bèsties, bèsties, bèsties...* (ADB, 37) i *Els monstres monstruosos* (Contes Esbojarrats, 3), així com la col·lecció Ala de Corb.

Biografia de la il·lustradora

→ Cristina Picazo

Cristina Picazo va néixer a Barcelona l'any 1969, filla d'artistes de l'agulla i el didal.

Va estudiar Belles Arts i es va dedicar durant molts anys a fer classes de gravat, pintura i plàstica per a nens i adults.

Des de l'any 1999 es dedica exclusivament a la il·lustració i a crear llibres de manualitats per a infants. Ha publicat i il·lustrat una cinquantena de llibres de text, de plàstica, d'art contemporani adreçat als infants, de cançons de bressol i de lectura infantil i juvenil. També col·labora en diverses publicacions infantils.

Activitats d'animació lectora

→ Lletra a lletra

Objectiu: Aquesta activitat consisteix a lletrejar noms d'animals a través del treball en equip.

Activitat:

1. Es formen diversos grups que competiran entre si.
2. Un membre de cada equip ha d'escriure en una cartolina, amb lletra gran i clara, les lletres que formen la paraula que els digui el docent. Se'ls deixa un temps per escriure.
3. Quan el mestre ho indica, els alumnes corresponents de cada grup giren la cartolina al mateix temps i revisen les paraules.
4. Sumen punts aquells alumnes que l'hagin escrita correctament.
5. Es repeteix el joc fins que hi hagin participat tots els nens i nenes.
6. Prèviament a l'inici del joc cal establir-ne les regles: decidir si totes les paraules tenen el mateix valor, si unes valen més punts que unes altres, etc.
7. Algunes paraules que poden servir per lletrejar són les següents: *cangur, elefant, dofí, ànec, llebre, girafa, aranya*, etc.

→ Vet aquí un gos, vet aquí un gat...

Objectiu: Aquesta activitat pretén que els alumnes recordin contes tradicionals els protagonistes dels quals siguin animals i que, en grup, en preparin l'escenificació.

Activitat: L'activitat consta de dues parts: recordar entre tots contes tradicionals i després fer-ne la representació teatral.

Contes d'animals

1. El mestre o la mestra demana als alumnes que diguin títols de contes protagonitzats per animals i els escriu a la pissarra.
2. Entre tots, es recorda l'argument de cada conte. Cal respectar els torns per no parlar tots alhora.

Fem teatre

1. Els alumnes es distribueixen en grups de 5 o 6 i a cada grup se li adjudica un conte. Es pot fer mitjançant un sorteig.
2. Cada equip té com a missió representar el conte, per la qual cosa caldrà:
 - que els membres del grup es reparteixin els papers;
 - que entre tots decideixin com faran la representació;
 - que pensin els diàlegs i els escriguin;
 - que decideixin si hi haurà un narrador o no;
 - etc.
3. També cal que cada equip prepari una mínima caracterització física dels personatges del conte. Poden fer servir materials que el mestre posi a la seva disposició, com ara cartolines, retoladors i gomes per fer màscares, roba de colors, objectes representatius dels contes, etc.
4. Quan tots els equips hagin preparat la representació, l'hauran de posar en escena davant la resta de la classe.

Bèsties, bèsties, bèsties...

→ Aquesta història parla de mi

Objectiu: Inventar una història a partir de la fotografia d'un company o d'una companya.

Activitat: L'activitat s'estructura en dues parts: inventar una història a partir d'una imatge i aparellar cada història amb el seu protagonista.

Escrivim una història

1. Demanar als alumnes que portin de casa una fotografia seva en què hi surtin fent alguna activitat. Poden estar sols o amb algun membre de la família, amb amics, etc.
2. El mestre o la mestra recull totes les fotografies i s'encarrega de repartir-ne una a cada alumne, de manera que tothom tingui una foto d'un company o companya.
3. A partir de la fotografia, cada alumne ha d'inventar una narració breu sobre allò que pot estar fent la persona de la imatge. Cal que la narració tingui una estructura d'inici, nus i desenllaç. Després de pensar la història els alumnes l'han d'escriure en un full de paper. A la narració no hi pot aparèixer el nom real del protagonista de la fotografia.

Fem parelles

1. El mestre recull totes les narracions i les fotografies.
2. Llegeix una narració i, al final de la història, l'alumne que s'hi senti identificat ha de dir: «Aquesta història parla de mi».
3. L'autor de la narració ha de confirmar o desmentir si la història parla de l'alumne que s'hi ha sentit identificat.
4. L'activitat s'acaba quan queden aparellades totes les fotografies i les narracions.

Activitats complementàries: abans de la lectura

→ Animalades

Objectiu: Potenciar la imaginació i inventar històries sobre animals amb gustos humans. Fomentar el respecte per les opinions dels altres i prendre decisions per arribar a un consens.

Activitat: S'estructura en dues parts: una primera part en què cada alumne escriu diverses informacions de manera individual i una segona part de treball en equip en què s'ha de crear una història.

Creació de personatges i situacions

1. Cada alumne pensa en un animal i n'escriu el nom en un paper. Doblega el paper i hi escriu el número 1.
2. En un altre paper escriu una activitat que li agrada molt (anar al parc, jugar a futbol, nedar, jugar a la tauleta tàctil, mirar la televisió, etc.). A continuació, doblega el paper i hi escriu el número 2.
3. Finalment, en un altre paper escriu el seu menjar predilecte, el doblega i hi escriu el número 3.
4. El mestre recull tots els papers i els fica dins de bosses o capses de cartó agrupats pel número que hi tenen escrit.

Invenció de la història

1. Es fan grups de 4 o 5 persones amb els alumnes de l'aula.
2. Un membre de cada grup ha d'extreure de la bossa número 1 tants papers com alumnes hi hagi al seu equip. Un altre membre de cada grup extraurà només un paper de les bosses 2 i 3.
3. Cada grup obre els papers i en llegeix el contingut.
4. Cada equip ha d'inventar una història original amb els animals que li han tocat. A la narració hi ha de tenir cabuda també la informació dels papers 2 i 3.
5. Quan hagin escrit la història, la llegeixen a la resta dels companys.
6. La història pot plasmar-se també en forma de còmic.

→ Exposició d'animals

Objectiu: L'activitat pretén que els alumnes coneguin més a fons els animals que protagonitzen els contes.

Activitat: L'activitat consta de dues parts: cerca d'informació i elaboració d'una presentació.

Cerca d'informació

1. El mestre o la mestra escriu a la pissarra el nom d'alguns animals que surten als contes d'Enric Larreula: vaca, gall, gall dindi, gallina, xai, ànec, cabra, porc, conill, ruc, cavall, òliba, hipopòtam, elefant, girafa, mona, cérvol, talp, mostela, ós polar, colibrí, bisó, tortuga, granota, sargantana i salamandra.
2. Cada alumne ha d'escollir un animal i cercar-ne informació. Es pot seguir l'esquema següent:
 - Com és físicament?
 - On viu?
 - De què s'alimenta?
 - És domèstic o salvatge?
 - Quins hàbits té?

Presentació

1. Amb la informació recollida, cada alumne ha de preparar una presentació de l'animal que ha escollit i mostrar-la a la resta dels companys.
2. La presentació pot ser en format de pòster amb fotografies de l'animal i un breu esquema que respongui les preguntes formulades. També es pot fer en suport digital.

Activitats complementàries: durant la lectura

Sugerirem a l'alumnat que quan no entengui una paraula, una expressió o una frase feta, n'intenti deduir el significat a través del context.

→ 1 Tacada

- p. 5. Observar imatges de prats on pasturen vaques i descriure-les. Imaginar-se com és el lloc on pasturen la Tacada i les seves companyes.
- p. 6. Mostrar als alumnes imatges d'esquelles i preguntar-los per a què serveixen. Preguntar als alumnes si saben què és la torticoli i si n'han tingut mai.
- p. 7. El narrador explica que la mestressa li fa a la Tacada una frega de llapis *termosan* al coll. Demanar als alumnes que preguntin a casa si saben què és el llapis *termosan* i explicar-ho a l'aula.
Preguntar als alumnes si alguna vegada han tingut mal de cap. Què fan perquè els passi?
- p. 9. Observar la reacció de les vaques quan veuen la Tacada amb un cascavell. Traslladar la situació en l'àmbit de les persones. Com reaccionem quan veiem algú que surt del que es considera «normal»? Per què?
La Tacada se serveix d'una estratègia perquè les altres vaques deixin de criticar-la: els diu que els cascavells són la darrera tendència en moda i les companyes s'ho creuen. A partir d'aquest fet, parlar amb els nens i nenes de la influència de la moda en la societat actual. Es pot fer un debat a l'aula sobre les modes: si cal seguir-les o no, per què, la por de fer el ridícul si no se segueix la tendència, etc.
- p. 10. De quin país són les vaques que la Tacada posa com a referent de la moda europea? Preguntar als alumnes si coneixen la raça de vaca autòctona dels Pirineus: la vaca bruna. On viuen aquestes vaques? Com són?
- p. 11. Parlar del poder d'estar ben informat: les altres vaques han de callar perquè no estan informades i es posarien en evidència davant de la Tacada; d'altra banda, si s'haguessin informat s'haurien adonat que la moda dels cascavells és una invenció de la Tacada. La Tacada se surt amb la seva fent ús de la intel·ligència.
Incidir en la importància de no creure's tot allò que els diuen o que llegeixen: la informació que rebem s'ha de contrastar. Parar atenció en el fet que qualsevol cosa pot arribar a ser creïble si es diu en un to de convenciment i de superioritat.
Dibuixar la Tacada.
Anàlitzar les onomatopeies del conte: el mugit de la vaca i el so de l'esquilla i del cascavell.

→ 2 Bon Nadal

- p. 13. Al final de la pàgina, demanar als alumnes que s'imaginin quina pot ser la idea genial que ha tingut el gall.
- p. 14. Analitzar la resposta del xai quan el gall pregunta si saben que l'endemà és Nadal. Parlar de la tradició de fer àpats abundants per celebrar el Nadal. A partir d'aquí es pot iniciar una conversa per explicar com celebren el Nadal a casa, quines tradicions tenen, què és el que més els agrada d'aquestes festes, etc.
- p. 15. Observar l'actitud del gall, que es mostra orgullós i superior per haver tingut una bona idea.
- p. 18. Parlar dels plats típics de Nadal segons la tradició catalana. Com és la gastronomia nadalenca en altres cultures? Si a l'aula hi ha nens i nenes d'altres països es poden posar en comú els diferents costums i tradicions.
- p. 20. Pensar per què es discuteixen els animals. Parlar de la importància del treball en equip, de participar i col·laborar sempre que es tracti d'un treball equitatiu.
- p. 21. El gall rectifica i admet que el que semblava una idea brillant ha estat un error. Al final s'imposa el fet que és millor tenir amics que tenir luxes si això implica haver de barallar-se. Preguntar als alumnes si alguna vegada han hagut de rectificar i com ho han fet. En grups, inventar una dècima i recitar-la.

→ 3 El gall i l'òliba

- p. 24. El gall s'enamora de la gallina a primera vista. Quins riscos creuen que pot tenir aquest enamorament? Què pot passar si ens fixem només en l'aparença de les coses o de les persones?
Proposar als alumnes que s'imaginin que són el gall del conte. Demanar-los que escriguin una carta a l'òliba per explicar-los com se senten d'ençà que la van veure per primera vegada i com s'imaginien el futur amb ella. També poden posar-se a la pell de l'òliba i escriure una carta al gall.
- p. 25. Preguntar als alumnes si alguna vegada s'han hagut d'aguantar la son com el gall del conte, que s'adormia a les reunions de nit. Comentar les paraules del narrador quan diu: «l es pateix, eh?, quan t'aguantes la son...».
- p. 27. Parlar de la necessitat de descansar i de tenir uns horaris per dormir. Preguntar als nens i nenes a quina hora se'n van a dormir els dies de cada dia i a quina hora es lleven al matí. Comentar per què l'amor entre l'òliba i el gall és un amor impossible perquè són molt diferents i tenen maneres de viure contraposades.
Parlar de la necessitat de saber valorar allò que tenim. Ni el gall ni l'òliba valoren els animals que tenen els mateixos costums que ells fins que s'adonen que no poden viure d'una altra manera. Proposar un debat a l'aula i defensar la postura del gall o de l'òliba: uns alumnes defensaran el dia i els altres defensaran la nit. De la mateixa manera que hi ha animals diürns i nocturns i tots ells són necessaris, es pot parlar d'oficis que es desenvolupen de nit per tal de veure la importància que té aquest moment del dia perquè tot funcioni.

→ 4 Les bèsties vergonyoses

- p. 29. Preguntar als alumnes si saben què és un parc natural: en coneixeu algun?, quin?, què s'hi pot fer?, què hi està prohibit?, etc. Fomentar actituds de respecte per la natura i el medi ambient.
- p. 30. El narrador parla de l'afany dels turistes per fer fotos i filmacions quan van de vacances. Preguntar als nens i nenes si els agrada fer fotos dels llocs que visiten i si els agrada mostrar-les als familiars quan tornen a casa. Plantejar si a través de les fotografies podem adquirir nous coneixements.
- p. 33. Buscar informació sobre els baobabs. Com són aquests arbres? D'on són típics?
- p. 33. L'hipopòtam es veu reflectit a l'aigua i s'hi observa detingudament. Al cap d'una estona comença a plorar desconsoladament perquè té una boca enorme que no havia vist mai. Imaginar-se què li passa pel cap a l'hipopòtam des que veu el seu reflex a l'aigua fins que comença a plorar.
L'hipopòtam pensa que tothom es riurà d'ell quan li facin fotografies. Es pot aprofitar aquest fet per parlar amb els alumnes de la importància que es dóna a la imatge que volem transmetre als altres, sobretot en l'àmbit dels personatges famosos.
- p. 35. Parlar de la curiositat que sent l'elefant per veure la seva imatge reflectida a l'aigua. La curiositat li genera un sentiment contradictori d'il·lusió i de por. Parlar amb els alumnes de la importància de sentir curiositat i inquietuds.
Centrar-se en el paper de l'elefant, que intenta consolar el seu amic, tot i que no ho aconsegueix.
- p. 36. Analitzar la conversa entre la girafa i l'elefant: l'elefant considera una «desgràcia» el fet d'haver-se reconegut tal com són, mentre que la girafa valora el fet que a partir d'ara podran viure lliurement sense la por que els vingui a caçar.
- p. 38. Incidir en l'actitud orgullosa de la girafa, que es considera molt bonica i presumida. Sent una profunda satisfacció en veure el reflex de la seva cara, però tot canvia quan s'adona que té un coll molt llarg i que no és tan perfecta com s'imaginava.
Parlar de les reaccions dels tres animals en veure la seva imatge reflectida a l'aigua. El bassal és, en aquest cas, un mirall que mostra una imatge desagradable als ulls que miren. Els tres animals que fins ara vivien sense complexos ara senten preocupació pels propis defectes físics. Proposar als alumnes que s'imaginin que no s'han vist mai en un mirall. Quin tret els cridaria més l'atenció?
Preguntar-los si els han fet mai una caricatura: els va agradar?, quina part els van exagerar?
- p. 41. Sense llegir el final de la història, imaginar-se per què de sobte comencen a riure l'hipopòtam, l'elefant i la girafa. Com a ajuda, podem mostrar als alumnes la il·lustració de la pàgina 42.
- p. 42. A partir de l'episodi de la mona, exposar que no hi ha ningú perfecte, que la perfecció no existeix, i que el més important és sentir-se bé amb un mateix. Si ens acceptem tal com som, els altres també ho faran.
- p. 44. Parlar de la reacció dels turistes, que no tenen una actitud burlesca davant dels animals, sinó tot el contrari.
Assenyalar en un mapa el lloc on se situa la selva de la història. Assenyalar-hi també els països d'on provenen els turistes que van de visita a la sabana.
Buscar informació a internet sobre el Parc Nacional del Serengeti, els baobabs, la sabana, els animals que hi viuen, etc.
En grups, es pot escenificar el conte a l'aula.

Bèsties, bèsties, bèsties...

→ 5 Un cérvol que va anar a buscar la Primavera

- p. 45. Parlar amb els alumnes de les seves preferències sobre climatologia: què els agrada més, el fred o la calor? Per què? Es pot promoure un debat a l'aula entre defensors de l'estiu i defensors de l'hivern.
- p. 46. Parlar dels efectes del fred en la natura: com estan els arbres a l'hivern? Què els passa als cultius durant els mesos de fred?
Analitzar els diferents àmbits que revelen la necessitat de la primavera perquè és la renaixença de la vida: les plantes, els animals, els arbres, el riu...
- p. 49. Proposar als alumnes de crear un mural de l'hivern a partir de tots els elements de la natura que es mencionen al conte: els arbres de fulla caduca i fulla perenne, les diferents maneres de viure l'hivern que tenen els animals (els que hivernen, els que viuen a l'exterior i busquen aixopluc, els que viuen en un cau i surten a buscar aliment, etc.). Es pot treballar conjuntament amb l'àrea de medi natural.
- p. 50. A partir de la primera oració de la pàgina, fer hipòtesis sobre què pot passar a continuació. Preguntar als alumnes què és una treva i per què és tan important que els animals en facin una i puguin dialogar. Es pot derivar la conversa cap a la cadena tròfica i parlar dels animals que s'alimenten dels altres per tal de sobreviure.
- p. 53. Observar l'actitud del cérvol, que assumeix sense condicions la responsabilitat que li encomanen tot i no ser una tasca fàcil. Parlar de l'actitud de l'animal i traslladar-la a l'àmbit humà: preguntar als alumnes quines són les seves responsabilitats a casa i a l'escola i reflexionar sobre com les assumeixen.
- p. 54. Analitzar el recorregut emocional del cérvol, paral·lel al recorregut físic que va traçant: el cérvol inicia el seu viatge molt motivat perquè tot el bosc diposita en ell les seves esperances; a poc a poc, a mesura que avança el camí i no troba res més que neu i glaç, perd forces i comença a dubtar de si podrà complir el seu objectiu; el moment més complicat emocionalment es produeix quan el cérvol es troba davant d'una serralada coberta de neu i es desmoralitza. No obstant això, veu una llum a l'altre costat de la carena i hi reconeix el bon temps. Això li dóna forces i energia per fer l'últim esforç.
Reflexionar amb els alumnes que de vegades aconseguir el que volem no és fàcil i que sovint trobem obstacles en el camí. Parlar del valor de l'esforç, de les coses que s'aconsegueixen amb treball i dedicació.
- p. 59. Comentar amb els alumnes la llegenda que explica per què els cérvols tenen banyes. A partir d'aquí, es pot buscar informació sobre aquests mamífers: com són, on viuen, a quins exemplars els creixen banyes, quan les renoven, etc.
Proposar als alumnes que s'imaginin que són el cérvol i que expliquin què els dirien als animals i a les plantes quan arriben al bosc.

→ 6 El país dels colors

- p. 61. Parlar de l'existència d'huracans a les zones tropicals i dels seus efectes devastadors, ja que sovint comporten danys materials i personals. En el cas del conte, l'efecte de l'huracà és el llarg viatge de l'ocell, que arriba a l'altra punta del món.
- p. 62. Mostrar un mapa als alumnes i situar-hi l'Àrtic i la selva tropical perquè siguin conscients dels espais on es desenvolupa la narració.
- p. 66. Fer un recull de les característiques de cadascun dels indrets a partir dels comentaris dels protagonistes. Establir les diferències entre les dues zones i completar-les amb informació addicional, imatges, etc.
Parlar amb els alumnes del sentiment d'enyorança. Com creuen que se sent l'ocell? Què li falta? Han sentit alguna vegada un sentiment d'enyor? Quan?
- p. 69. L'ós es queda meravellat en veure l'arc de Sant Martí al cel perquè s'adona que són els colors de què li parlava l'ocell i que ell no ha vist mai fins aquell moment. Preguntar als alumnes si alguna vegada s'han quedat meravellats contemplant alguna cosa: un paisatge, el cel estrellat, etc.
- p. 71. Parlar amb els alumnes del valor de l'amistat: l'ós, ja adult, encara recorda l'ocell de qui un dia es va fer amic. Preguntar-los qui són els seus millors amics, si són lluny o a prop, per què són amics, etc.

→ 7 El petit bisó

- p. 74. Buscar informació sobre la història dels bisons a Amèrica, l'abundància de ramats fins que van ser pràcticament exterminats i la posterior recuperació de l'espècie.
- p. 76. Parlar sobre la manera de viure dels bisons, que es desplacen d'un lloc a un altre per buscar nous prats d'herba. Mencionar altres animals més propers als infants que tenen costums semblants, per exemple les ovelles que fan la transhumància per aprofitar millor les pastures.
- p. 78. El bisó petit té moltes inquietuds i fa preguntes a la seva mare, que és la veu de l'experiència. Demanar als alumnes que pensin en alguna cosa que els hagin dit els pares i que després s'hagi complert.
- p. 80. La confiança en un mateix i l'autoestima són elements bàsics en el desenvolupament personal. Observar com en el cas del bisó l'acompanyen en la fase de maduració, en el pas del món de la infància al món dels adults.

Quan el petit bisó reconeix que ja sap on ha d'anar, es posa molt content i salta al costat de la mare. Demanar als alumnes que expliquin una situació en què s'han sentit molt feliços perquè s'han adonat que ja són capaços de fer alguna cosa sols.

En grups, proposar als alumnes que escullin un mamífer i busquin informació sobre les seves cries, com són en néixer, què fan, quant de temps tarden a posar-se dretes, de què s'alimenten, etc.

→ 8 Sa tortuga, la granota, la sargantana i la salamandra

- p. 81. Llegir el títol del conte i preguntar què hi observen. A partir de la identificació de l'article salat, indagar en els coneixements previs que tenen sobre les varietats dialectals del català. Mostrar als alumnes un mapa dels Països Catalans i situar-hi el lloc de procedència dels diferents animals. Situar-hi també la localitat on hi ha l'escola.
- p. 82. Llegir la narració amb l'ajuda del mestre o de la mestra, que ajudarà els alumnes a comprendre el text i a comentar-ne els trets dialectals.
- p. 84. Comentar l'actitud dels tres animals, que no es posen d'acord i discuteixen. Preguntar als alumnes com s'ho fan per arribar a un acord quan hi ha diferents opinions o propostes, debatre si és adequat aferrar-se a les idees pròpies i no cedir, pensar quina solució podrien adoptar els animals del conte, etc.
- p. 85. Comentar les paraules de la salamandra. Cal incidir en el fet que l'important a l'hora de participar en concursos no és obsessionar-se per guanyar-los, sinó donar el millor de nosaltres, fer-ho de la millor manera possible i no posar-se trist si es perd.
- p. 87. Observar com tots els animals participen en la presa de decisions a l'hora de preparar la festa i que l'opinió de tots és important.
Escriure les paraules de l'activitat 4 del quadern de l'alumne en la varietat dialectal pròpia. També es poden rellegir fragments i escriure'ls en la varietat dels alumnes.
Escoltar la cançó «Joan del Riu n'és arribat».

Joan del Riu n'és arribat

Joan del Riu n'és arribat
amb un pot de confitura;
Joan del Riu n'és arribat
amb un pot de raïmat.

N'ha portat un violon
per fer ballar les minyones,
n'ha portat un violon
per fer ballar tot el món.

Joan del Riu n'és arribat
amb una carga de monines;
Joan de Riu n'és arribat
amb una carga d'escarbats.

N'ha portat...

Joan del Riu n'és arribat
amb una bóta de vi ranci,
Joan del Riu n'és arribat
amb una bóta de moscat.

N'ha portat...

Preguntar als alumnes si coneixen la tradició de les falles a València. Parlar-ne i mostrar-los imatges de la festa.

A partir del conte, cal fomentar el respecte per les diferents variants d'una llengua. La lectura permet constatar que hi ha diferents maneres de parlar una mateixa llengua i que totes són igual d'importantes. S'ha de destacar que per damunt de tot és fonamental el valor de la comunicació: els quatre animals parlen dialectes diferents, però no tenen cap problema per entendre's.

Bèsties, bèsties, bèsties...

Activitats complementàries: després de la lectura

→ Som artistes: bestiari il·lustrat

Objectius: Plasmar un personatge dels contes mitjançant una tècnica artística. Elaborar un àlbum il·lustrat amb els animals que s'han creat entre tota la classe.

Activitat: Els alumnes han d'escollir un personatge dels contes i plasmar-lo en una cartolina mitjançant la tècnica artística que ells vulguin. Amb totes les cartolines es pot fer un àlbum il·lustrat dels contes d'Enric Larreula.

→ El mite de Narcís

Objectiu: Conèixer el mite de Narcís segons la mitologia clàssica.

Activitat: Presentar als nens i les nenes el relat de la mitologia clàssica, present en la història de «Les bèsties vergonyoses». Es poden establir diferències entre la reacció de Narcís i la dels animals quan veuen el seu reflex a l'aigua: Narcís s'enamora del seu reflex (de fet, en un primer moment pensa que és una altra persona), mentre que els animals el rebutgen (s'hi reconeixen des del primer moment).

→ Contes amb titelles

Objectius: Crear titelles de pal d'alguns personatges dels contes mitjançant diverses tècniques plàstiques. Escoltar fragments dels contes de *Bèsties, bèsties, bèsties...* i reconèixer-hi els personatges.

Activitat: Proposar als alumnes d'elaborar titelles de pal d'alguns personatges dels contes que han llegit. Quan els titelles estiguin a punt, el mestre llegeix alguna escena d'un dels contes i els nens i nenes han d'endevinar quins animals el protagonitzen. Aquells que tinguin els titelles corresponents els han de manipular mentre el professor llegeix.

→ Visita al zoo

Objectius: Observar acuradament els animals i fixar-se en l'adaptació a diferents hàbitats. Conèixer millor els animals i fomentar el respecte vers el medi ambient.

Activitat: Des de l'escola es pot organitzar una visita al zoo per conèixer espècies animals desconegudes per als alumnes i per prendre consciència de les tasques que duu a terme un zoològic.

Avaluació

Títol del llibre _____ Data _____

Alumne/a _____ Curs _____

	EP	A	C
Motivació			
Llegeix amb atenció i interès.			
Té cura dels llibres i els respecta.			
Consulta el diccionari i pregunta si no entén alguna cosa.			
Mostra interès en les activitats prèvies i posteriors a la lectura.			
Expressió oral			
Pronuncia correctament.			
Respecta les pauses dels signes de puntuació.			
Parla amb concordança i fluïdesa.			
Utilitza un vocabulari variat.			
Comprensió			
Memorització			
Reté les paraules clau o fonamentals.			
Recorda dades per respondre preguntes.			
Identifica paraules repetides.			
Interpretació			
Identifica personatges principals i secundaris.			
Relaciona personatges, fets i dades.			
Ordena temporalment els esdeveniments.			
Relaciona les il·lustracions amb els fets que representen.			
Determina el lloc on transcorren els fets i el temps en què succeeixen.			
Explica frases, idees i textos breus.			
Explica, a través d'il·lustracions, fets o situacions.			
Dedueix fets i esdeveniments a partir del context de la lectura.			
Infereix el significat de paraules segons el context de la lectura.			

	EP	A	C
Extreu informació.			
Realitza prediccions sobre el desenvolupament de la història.			
Relaciona paraules i frases fetes amb el seu significat.			
Organització			
Estableix la seqüència narrativa.			
Reconeix les parts del relat.			
Distingeix idees principals i secundàries.			
Estableix conseqüències.			
Fa resums.			
Separa i classifica idees i fets.			
Valoració			
Capta el sentit d'allò que ha llegit.			
Diferencia veritable i fals.			
Argumenta idees i opinions i respecta les dels altres.			
Emet judicis de valor.			
Expressió escrita			
Produeix textos a partir de l'obra llegida.			
Utilitza normes gramaticals i ortogràfiques conegudes en la producció de textos.			
Aplica el vocabulari après.			
Argumenta opinions i respecta les dels altres.			

Notes: _____

EP: en procés	A: assolit	C: consolidat
---------------	------------	---------------

Bèsties, bèsties, bèsties...

Solucionari

Pàg. 2

1. Respostes obertes.
2. Resposta oberta.

Pàg. 3

3. Resposta oberta.
El llibre tracta de diferents qüestions relacionades amb el món dels animals, per exemple de si és possible l'amistat entre un gall (que es lleva molt d'hora al matí i se'n va a dormir aviat) i una òliba (que es desperta quan es fa de nit i dorm de dia).
Resposta oberta.
Enric Larreula.
4. Resposta oberta.

Pàg. 4

1.
 - és blanca i té unes taques negres enormes.
 - sentir tot el dia el «clong-clong» de l'esquella.
 - d'aquesta manera no es belluga l'esquella i no li fa mal el cap.
 - la Tacada no els fa cas i els diu que no coneixen la moda de l'estranger.
 - no volen fer el ridícul amb l'esquella si ja no està de moda.
 - li fa venir son i es passa el dia jaient a l'herba i dormint.

Pàg. 5

2. La primera vegada que les vaques veuen la Tacada amb un cascavell al coll se'n riuen i li diuen que fa el ridícul, que s'ha tornat molt fina, que si també es farà la manicura, etc.
La Tacada no s'immuta i els diu que ella segueix les tendències de les revistes de moda.
Les vaques no li volen preguntar res més perquè no volen quedar com unes ignorants davant de la Tacada. Finalment totes les vaques canvien l'esquella pels cascavells.
Resposta oberta.
3. com si sentís ploure: sense fer cas
cames ajudeu-me: molt ràpid
d'estar per casa: sense classe, de qualsevol manera
temps de la picor: fa molt de temps

4.

N	O	T	A	C	A	D	A	V
A	T	A	C	A	D	A	L	L
A	A	P	E	N	A	A	D	E
P	C	A	T	A	C	A	D	A
R	A	L	A	R	A	A	M	B
V	D	O	S	A	T	L	T	R
E	A	S	T	A	C	A	D	A

La protagonista es diu Tacada.

La frase que llegim és: No val la pena de parlar amb vosaltres.

Pàg. 6

1.
F / V / F / V / V / V
2.
Es proposen els plats següents:
Sopa de galets. La gallina no hi està d'acord perquè l'haurien de matar per fer el brou de gallina.
Gall dindi farcit de prunes. No hi està d'acord el gall dindi perquè implica que el cuinin a ell.
Pollastre al forn. Hi està en contra el gall, ja que per fer aquest plat es necessita la seva carn.
Carn d'olla. No hi estan d'acord ni el xai ni el porc, ja que formen part del plat.
Canapès de foie gras. L'oca no en vol sentir ni parlar perquè el foie gras s'elabora amb fetge d'oca.
3.
Ordre: 2 (gallina), 3 (gall dindi), 1 (gall)

Pàg. 7

4.
Té 8 versos.
Rima *content* amb *gent*, *cal* amb *Nadal*, *senderi* amb *tiberi*, *units* amb *crits*.
Resposta oberta.
5.
Resposta oberta.

Masculí	Femení
gall	gallina
gall dindi	polla d'índia
porc	truja
conill	conilla
cavall	euga
bou	vaca
ruc	somera

Pàg. 8

1.
Un dia de matinada, quan tot just començava a clarejar, un gall que es disposava a cantar va veure una òliba que se n'anava a dormir i es van enamorar l'un de l'altre.
L'òliba cada nit demanava al gall que l'acompanyés i s'estigués amb ella i amb els seus amics.
Al gall li agafava molta son i havia de fer grans esforços per no adormir-se.
Quan tornaven a casa, l'òliba s'enfadava amb el gall perquè li deia que li feia fer el ridícul davant dels seus amics i que era un beneit.
Quan feia poc que l'òliba dormia el gall començava a cantar molt fort.
L'òliba es posava de molt mal humor perquè no suportava que el

gall la despertés amb aquells cants quan feia poca estona que s'havia adormit.

Els dos enamorats no van poder arribar a una entesa perquè tenien costums molt diferents.

Finalment van decidir separar-se, però cada dia trobaven una estona per veure's, dir-se que s'estimaven i fer-se un petó.

2.

Oh!, quin animal més **bonic**. I quin cresta més **vermella** i **elegant**, i quin posat més **majestuós**, i quines plomes més **llargues** i quins colors més **llampants**.

La descripció és del gall.

Pàg. 9

3.

Gallines de casa: cul com una palangana, s'espanten per qualsevol cosa, ulls de tita, porugues

Animals de nit: posat de sòmnes, ulls de toia

4.

ullarros: ull

animalada: animal

badallera: badall

galliner: gall

porugues: por

entristida: trist

5.

ÒLIBA, MUSSOL, DUC, GAMARÚS, RATAPINYADA

6.

Resposta oberta.

Pàg. 10

1.

5 / 1 / 8 / 2 / 4 / 3 / 7 / 6

2.

anar amb l'ai al cor: estar patint pel que pugui passar.

ploure a bots i barrals: diluviar, ploure molt fort.

més fresc que una rosa: tenir molt bon aspecte, estar descansat.

quedar-se de pasta de moniato: quedar-se molt parat.

fer el somicó: plorar de manera fingida per obtenir alguna cosa.

Pàg. 11

3.

Boca de l'hipopòtam

més gran que un **calaix** de calaixera com una **tassa** de vàter

més grossa que un **piano** de cua

Nas de l'elefant

més llarg que un dia sense **pa**

més llarg que una **mànega** de regar

Coll de la girafa

semblava la **xemeneia** d'una bòbila

més llarg que una **canya** de pescar

4.

- els animals no s'havien vist mai sencers però eren feliços.

- descobreixen com són realment i es posen molt tristos.

- els altres animals descobreixen que la mona també té un defecte.

Pàg. 12

1.
V / F / F / V / V / F / V

2.
Resposta oberta.

Pàg. 13

3.
Alguns animals com l'ós, la marmota, l'eriçó o el liró passaven l'hivern **dormint en caus, nius, forats, sota terra, etc.**

D'altres, com l'esquirol o el ratolí, s'alimentaven de **glans, pinyons i altres llavors** que havien arreplegat i emmagatzemat abans de l'hivern.

Els animals que més patien eren els que l'havien de passar a l'exterior, com **el cérvol, la daina, el cabirol, el senglar o els isards;** i també els que havien de sortir a buscar **herba,** com la llebre i el **conill.**

4.
Pertanyen al camp semàntic del clima d'hivern. No hi correspon la paraula *calor*.

5.
Resposta oberta.

Pàg. 14

1.
Un dia es va desencadenar un huracà a la selva tropical i es va endur el colibrí fins a l'Àrtic.

El que més li va estranyar quan va arribar al nou país és que no hi havia colors, tot era blanc.

Quan l'ós va veure l'ocell es va quedar molt estranyat perquè era de colors molt llampants que ell no sabia ni que existien.

L'ocell es va posar malalt perquè enyorava el seu país.

L'ós va veure al cel una mitja volta de colors. En realitat, era l'arc de Sant Martí.

2.
Ós: colors blanc i negre, gavines, glaceres gegants, foques, pingüins, blocs de gel

Ocell: arbres verds i esponerosos, papagais, colors vius i llampants, insectes acolorits, lloros, tucans, mones, papallones blaves

Pàg. 19

3.

granota	tortuga	sargantana	salamandra
espieu	es	vore	xiquetes
manyagues	ses	este	estos
pus	jug	xe!	valtres
donques	escoltau	propose	pareix
pensi	al·lotes		açò
jogui	feim		façon
m'agrada pas	s'		hòmens
nos distreure	idò!		vore
	ver		altres
	mos		sigam
	pens		mos
			eixos
			ací

4.

granota: cançó «En Joan del Riu és arribat»

tortuga: ensaïmada

sargantana: falla amb cremà de ninots, petardà i llençà de coets

salamandra: vi dolç

Resposta oberta.

5.

Resposta oberta.

Pàg. 20

1.

Atenció! Els núm. que cal posar a les il·lustracions són els següents:

4. Les bèsties vergonyoses

1. Tacada

6. El petit bisó

3. El gall i l'òliba

5. Un cérvol que va anar a buscar la Primavera

2. Bon Nadal

Pàg. 21

2.

1	O	L	I	B	A														
2		E	L	E	F	A	N	T											
3		C	A	S	C	A	V	E	L	L									
4	T	O	R	T	U	G	A												
5		P	R	I	M	A	V	E	R	A									
6			D	E	C	I	M	A											
7	T	U	R	I	S	T	E	S											

3.

Resposta oberta.

Pàg. 22

4.

Respostes obertes.

5.

Resposta oberta.

Pàg. 23

Fitxa de lectura

Bèsties, bèsties, bèsties...

Enric Larreula

Cristina Picazo

Ala Delta

Sèrie Blava

Baula

El conte que més t'ha agradat

Resposta oberta.

Personatges que hi intervenen

Les respostes dependran del conte que triïn els alumnes.

Argument

L'argument anirà en funció del conte que triïn els alumnes.

Pàg. 24

Respostes obertes.

Competències bàsiques

Competències bàsiques	
Competència en comunicació lingüística i audiovisual	p. 2-24
Competència artística i cultural	p. 2-24
Tractament de la informació i competència digital	p. 2-24
Competència matemàtica	p. 6, activitat 1 p. 9, activitat 3 p. 10, activitat 1 p. 12, activitat 1 p. 16, activitat 2 p. 17, activitat 3 p. 18, activitat 1, 2
Competència per aprendre a aprendre	p. 2-24
Competència d'autonomia i iniciativa personal	p. 2-24
Competència en el coneixement i la interacció del món físic	p. 2-24
Competència social i ciutadana	p. 2-24